

Vejledning til DOF-Sønderjyllands registrering af digesvalekolonier 2024-2025

Metode:

Det er målet at besøge hver potentiel lokalitet mindst én gang pr. sommer. Øer som Barsø og Okseøerne er i den sammenhæng mere problematiske. Ved kun ét besøg, bør dette ligge i perioden medio juni til ultimo juli, bedst i løbet af juli, hvor alle reder må forventes anlagt.

Men optællerne er meget velkomne til at besøge deres lokalitet flere gange fra maj til august for at følge udviklingen i antal reder, og se efter hvor længe der fodres i hver enkelt koloni. Dette kan give interessante "bonus-oplysninger".

Østkystlokaliteter: Da alle potentielle kystlokaliteter er blevet "skyllet" godt og grundigt ved oktober-højvandet i 2023 formodes alle kystskrænter at være "rene", dvs. uden gamle reder. Dvs. at alle nye reder kan findes, og der opstår næppe tvivl om gamle reder er i brug eller ej. Det gør det alt andet lige det lettere at optælle redehuller, og flere kystskrænter som i de foregående år var blevet tilgroede med vegetation, og derved uegnede til digesvalerne, er blevet nye potentielle ynglesteder.

Vestkystlokaliteter: Ved "Atlas III" blev der fundet ynglende digesvaler ved stejlkysterne mellem Emmerlev Klev og Ballum. Også her kan vinterens storme betyde, at gamle rede er skyllet væk, og nye tælles derfor nemmere.

Indland, vandløb: der har været høj vandstand mange steder i denne vinter, og det er ligesom ved kysterne sandsynligt, at mange af de gamle redeskrænter er skyllet væk og at nye muligheder opstår.

Indland, grusgrave: modsat ovennævnte er dynamikken her mere betinget af, at man graver skrænter væk løbende som led i råstof-produktionen. Der er ikke offentlig adgang til de fleste grusgrave, og det anbefales derfor, at man enten spørger om tilladelse til gå ind i områderne, eller observerer fra offentlig vej, hvorfra man ofte kan se redeskrænterne. Kan man ikke se selve skrænterne, men på afstand ser at der er koncentrationer af flyvende digesvale bestemte steder, se mere nedenfor. Et tip til at få de bedste vilkår for at observere omkring grusgravene er at tage ud en tidlig weekendmorgen eller i industriens sommerferie, hvor der er mere ro omkring grusgravene. På hverdage er der ofte masser af larm, støv og trafik i og ved de aktive grusgrave.

Optællingsmetode:

Generelt tæller man redehullerne, som ser ud til at være aktive. Det er OK med ca.-tal. Kan man ikke se selve rederne, da man ikke kan komme derhen, f.eks. i aktive grusgrave og ved å-skrænter, hvor der ofte kun er få par som nogle gange kan nøjes med 1 m høje skrænter, bør man danne sig et indtryk af sete fugle, som er koncentreret på bestemte steder. Antal sete fugle ganges med 3 – ex.: 100 sete

fugle x 3 = 300 fugle = 150 par inden unger kan flyve, senere bør man kun gange med 1,5. Kan man ikke overskue en given koloni så nøjagtigt, at man kan se alle reder, kan man angive et skøn med interval, f.eks. 20-30 reder, eller 100-150 reder.

Vi har kontaktet OAG Schleswig-Holstein, som har årelange erfaringer. De tæller kun redehuller, som ser aktive ud, dvs. uden edderkoppespind og som ikke er (delvist) sammenskredne reder. Hvor der er gamle reder, omregnes generelt med 0,9, dvs. at 10 reder = 9 par, ellers må man selv bedømme på stedet. En hjælp kan være at fotografere større kolonier og tælle reder bagefter på PC-skærm.

Indrapportering af resultater (dofbasen):

Resultaterne indtastes i DOF-basen, i det "almindelige modul" – ikke ynglemodulet. Det er dog vigtigt at vælge observationstypen YF for ynglefugle. I kommentarfeltet skrives det formodede antal par (f.eks. 25 til 30 par), og koloniens placering i landskabet markeres med "markeringspil".

Hvis man har besøgt en mulig ynglelokalitet, men ikke fundet ynglende digesvaler, er dette også vigtigt at indtaste. Det gøres ved at indtaste 0 YF, samt markere stedet man har undersøgt. På den måde ved vi, at lokaliteten er undersøgt, men at der ikke ynglede digesvaler.

Tidsfrister: alle obs. bør være indtastet i DOF-basen senest 1. september.

Mulig "bifangst", andre arter:

Kig under besøg i grusgrave også efter tegn på yngel af bl.a. følgende arter, som vi også gerne vil høre om: lille præstekrave, strandskade, måger, nilgås, gravand, grågås, troldand, biæder, stor hornugle m.fl.

Projekt-koordination ved:

- Maiken Liin Hartung-Struer: maiken.liin@dof.dk, tlf. 42 32 22 79
- Jan Ravnborg: jan.ravnborg@dof.dk, tlf. 28 14 44 64

Faglige spørgsmål kan stilles til:

- Gert Fahlberg: fahlberg@bbsyd.dk tlf. 26 31 10 13
- Jesper Tofft: jt@ravnhøj.dk, tlf. 24 45 64 65